

TRẦN-ĐẮC-NGHĨA
TỔNG-LÝ

Giá bán nhật trình
Tháng.....5 00
Sáu tháng.....8 00

Những bài gửi đến không
đăng lên báo được thời
không lệ trả lại, xin các
ngài lưu ý.

AN-HÀ-BÀO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGŨ DU COURRIER DE L'OUEST

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TAI BƯỜNG - Boulevard Delanoue - Saïgon

TRƯƠNG-QUANG-TIÊN
CHỦ BỐT

Về việc mua bán hay là
mua nhật trình xin đề thơ
cho M. TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gửi số tiền
luôn, bèn-quản lấy làm
thăm cảm.

CÁI ĐIỀU KHẨN BINH

Của thầy thuốc Tây đối với thầy thuốc Annam thật khác nhau xa hằng.

Một người có bệnh đến cầu cứu nơi
thầy thuốc Tây, thì cách khám bệnh xem
ra rất kỹ-cang lắm. Trước khi đặt tay
vào bệnh, thì cất vấn những lời như sau
này, trước hết là rất hữu-ích cho việc
điều trị của thầy thuốc. Hỏi: tên? tuổi?
nghề nghiệp? chỗ ở? đau bệnh gì? đau
bao lâu? ban sơ khởi sự đau làm sao?
mới có bệnh này lần thứ mấy hay là
đã có nhiều lần rồi? Ông bà cha mẹ
trước có đau bệnh này không? Người
bệnh trả lời xong-xuôi rồi thì
xem qua sắc diện, tay, chân, đặng liền-
vật-thực, đặng thông hơi thở (nghe
phổi v.v.) Rồi rồi, mới đoán chứng
bệnh biện toa cho thuốc.

Còn thầy thuốc Annam ta, khi khám
bệnh chẳng kể cất vấn bệnh như thế,
chẳng hề xem hình sắc bệnh làm sao,
chỉ lấy 3 ngón tay để bấm nơi mạch-
máu cơ-met tay một hồi, rồi có khi nói:
nào là cảm-mạo, nào là huyết hư, nào
là thận suy, nào là lý yếu.v.v...có khi
lại nghiêm-nhiên không nói một tiếng,
coi mạch rồi cứ việc đầu thang, dạy
bác-sao chủ nhà tin vậy. Uống vào
bị hứ đờ đờ. Ấy nói bừa đả-hy
chứ bệnh của mình chẳng may, thì
tại đó cho là tại thầy thuốc, tại ỉ-
tiết-hoàn tại bệnh khốn; cứ kiên vật-thực
nên phải vậy...!

Thiết nghĩ: cách khám bệnh của thầy
thuốc Annam ta như vậy, nào có đủ
tin được? 3 ngón tay bấm-bấm nơi
cơ-met tay rồi lên án bàn, nhiệt, nội
thương, ngoại cảm này nọ nọ, rồi
gia-dâm lục vị, xuất nhập tứ quân,
được thì sống, khổ g được thì thác, chứ
nào có rõ cái trách-nhiệm của mình là
quang-hệ với tánh-mạng của kẻ bệnh là
làm sao đâu?

Thầy thuốc Tây người ta rất cầu-thận
trên việc chữa bệnh lắm, không bao giờ
đầu tư mạng của kẻ bệnh; làm được
chức ông thầy thuốc thì có bằng cấp
tài-pông về khoa thuốc, có kiến-thức,
có kiên-tâm, có đức-hạnh, thì mới là đủ
tu-cách để ứng đối cứu-chữa mạng
người trong cơn đau ốm đó.

Tôi chẳng phải nói thuốc Bắc ta là
dở, nước nào cũng có thuốc hay, song
thuốc ta mang tiếng oan là dở, bởi tại
nhiều dụng-y mà ra, mấy ông này họ-
vấn khổ g có, liền mấy toa thuốc củ
gia-truyền, hình nào cũng dùng được,
thậm-chí có ông nào đi cũng lành, cũng
xóm, bán thuốc này thuốc nọ mà lấy
tiền, người mua uống vào rồi may phá

mặt ý trời, thấy đá đi mất đất.
Than ôi! Cái hại của bọn dụng-y này
nhà-nước cũng đã nhiều phen lập thế
mà ngăn-ngừa cho bá-tánh; song đến
nay cũng còn chưa tuyệt được! Chớ
chỉ người Annam ta muốn ra làm ông
Thầy-thuốc (uớt thuốc Bắc) cho được
tiếng danh-y thì phải học cho thấu đáo
cái nghề y của mình, các chứng bệnh
các phương thuốc, cách bào-chế, cách
gia-dâm, vị nào ki vị nào, vị nào hiệp
vị nào, biết cho rành thang danh-tánh
được, cần nhứt hơn là phải biết cách
xem bệnh đặng chứng cho nhám. Sách
thuốc có dạy: VONG, VÂN, VÂN, TRUỆT,
cũng như cách khám bệnh của thầy thuốc
Tây vậy, nhưng mà thầy thuốc Annam
mình không cứ theo sách mà làm,
đỡ đi dùng có 3 ngón tay bấm vào cổ-
tay người bệnh mà gọi là đủ, và trong
bụng đứng có vị chữ lợi cho thời quá
(ai có tiền nhiều thì cần-mãn, còn ai dòi
rách thì làm cho lý có) như thế, thì
cái danh-y của mình không khi nào nổi
lên được. Xưa kia, ông Phạm-trọng-Yêm
có nói: "Nếu không làm được một ông
trưởng cơ, tại sao LAM MỘT ông thầy
thuốc hay". Ôi! Quý hóa thay lời nói
của ông Phạm tiên-hiến, ông trưởng
giỏi thì bình-trị nước nhà, còn ông thầy
thuốc hay cứu mạng người khi đau-
ốm thật là ơn-buộ phước-đức vô
cùng...!

Vậy những ông thầy thuốc Annam
ở xứ ta cũng nên lưu-tâm những điều
tôi mới bàn nơi trên đây, nếu các ông
mà được kiêm-toàn các điều đó, thì
thuốc Bắc ta có lo gì mà không công
hiệu nữa, còn bệnh đau ở xứ ta có lo
gì mà không lành mạnh được...?

Thế-Trung

Hoàn-hải tân văn Nhà hàng tại Chicago.

Chicago là một cái thành ở về hướng
tây nước Mỹ (Amérique) sẽ có một cái
nhà hàng lớn, có thể nói là to nhất thế-
giới.

Nhà hàng ấy cao 25 tầng, và có đến
3.000 phòng, mỗi phòng có hướng tầm
riêng. Có cả 1 cái phòng để đãi tiệc
chứa được 1.414 người, một cái phòng
để tiệc diễu-thuyết đến 3.000 chỗ ngồi.
Ở tầng dưới có một cái phòng nữa
điện-thích đến 35.000 pieds (mỗi pied
0-3048) để bày trí những vật tinh-tảo.
Giá tiền cất nhà hàng ấy phỏng tính
lên đến 25 triệu dollars.

VĂN UYÊN

Mừng quan chủ-quận Trao
thưởng-thọ Cao-man Bội-tinh

Vân-công tri-huyền thọ hàng-lâm,
Máu rứa công danh đã xứng tâm.
Vô-lộ đối-dào như cửa viện,
Bội-tinh rực-rỡ chói nhà cầm.
Khoa-quan thêm khác ngày bêu ngựa,
Chưong-mỹ còn hơn thuở giết trâm.
Cũng bởi phước nhà dày chứa đê,
Hiển-vinh nhưn gọi đũa cao-thâm.

Ấu-Hậu - Trảo

Ky nữ (Hí 44)

Trở-trầu nguyệt lão khéo lãng quàng
Quần dục lòng người sự gió trăng
Chuyện vào nung-niêu rồi tại cạ
Trò chơi buồn-hít lục lượng thăng
Sân tiền kéo lữ trang mây liễu
Tốt bạc lọc lừa tất trẻ măng
Đâu có thương yêu rồi cũng thế
Đó ai trách đặng việc khùng-khàng

T. Q. P.

Nét người mây trắng ở quàng-quàng
Hay xuôi con người cuộc đời trắng
Giả dạng tương-tiêu ưng trấp chủ
Ra tướng môn-trấn sửa khăn thàng
Buôn đảo buôn thuê dương bóng nở
Bán mận bán tỏi lúc trái măng
Thục nữ là nhà-tinh tiến với bạc
Nguyệt hoa hoa nguyệt chả khùng-khàng

Lê-gọc-Điệp

Nợ duyên duyên nợ thấy lãng quàng
Dựa chổa thốn lâu nửa bóng trăng
Trắng-triêu ấp-yêu con ngọc bạc
Vượt-ve mơ-trấn cựa vàng thàng
Dập-dấu tài-tử nhiều trang cả
Lui-tới giai-nhân biếm tuổi măng
Miếng dặng nhiều tiền trao vọc-ngọc
Lựa đã đen đúa, lựa giá khàng

L. NG. PH.

Mà phần xuôi nên về quện quàng
Khiến người quyền dục gió cũng trắng
Tình ưa triu-mến bao nhiêu chú
Y đẹp ấp-yêu mấy chục thàng
Bước khách đã từng người lất lờn
Trao duyên há lựa kẻ còn măng
Sự công vì bằng khó rang tui!!!
Thời đầu keo sơn cũng nhả khàng

Ng. từ-Lang

Khởi lý từ đi bước lãng-quàng
Ky nữ ra tướng quốc gia trang
Giả dạng thương yêu say mặt hơn
Đội thì h nông-mạng lại lưng 1 ang
Mỗi xuân nhập-phủ chim xanh đằm
Thuyền ai rước đưa khách lão măng
Bên số Đoan-trường tên tuổi có
Kiếp phong trần trôi, đã già khàng!!!

Thế-Trung

Vé vé quốc-trái

Đông-bang khá lưu tâm

Kỳ quốc-trái rồi, đông-bang ta phải
nhiều hiểu rõ. Cuộc xổ số, và số trúng ra
là bao nhiêu, sự ích lợi cái phiếu quốc-
trái của mình ra thế nào, sự mua, bán,
cầm, thế cái phiếu quốc-trái của mình
ra làm sao. Nhưng thiết tưởng còn làm
người ở chốn thôn-hương xa xôi-giò, khi
đem bạc đóng quốc-trái rồi, và nghe
nói kỳ quốc-trái này có xổ số thì hay vậy,
chớ cũng không hiểu cho rõ, lại cũng
có nhiều người cho vay một vài vé, hay
là đôi ba người chung vé một vé, đến
lúc trúng, đem bán cái phiếu quốc-trái
không đủ số vốn là nam chực.

Nay sáng dịp có lời rao của quan Chủ-
tỉnh Mỹtho gửi đến khắp các làng và
dạy dân tại nhà việc, cho các trái chủ
có biết: song lời nghị cho trong 10 người
trái chủ nhiều ra là người 7 hiểu rõ
các điều mà thôi, còn 3 người chất cũng
không rõ được. Cũng vì tánh người
mình ít hay truyền-bá cho nhau, ít hay
thương yêu nhau, ít hay dạy-báo, chỉ-
về nhau, ít hay bình-vực nhau, vậy lời
chẳng nề tất công hòa, xin sao lục y
theo lời rao của quan Chủ-tỉnh mà đăng
vào quý báo, đặng truyền bá lại cho các
nhà trái chủ rõ biết.

LỜI RAO

Cho những người có phiếu quốc-trái
biết rằng: kỳ xổ số lần đầu hết là 17
Juin 1922 và cho trúng ra:

- 1-1 số 10.000\$00
- 2-1 số 1.000 00
- 3-12 số 500 00
- 4-106 số 100 00

Thông qui biện những số trúng sẽ gửi
khắp các làng và dân tại nhà việc cho
các trái chủ biết, vậy các trái chủ phải
trông nom cuộc xổ số này, và khuyến-
chớ bán phiếu của mình đi. Chánh
phủ phòng có nhiều kẻ tiềm thế mua
rẻ phiếu quốc-trái, nên đủ cho phép nhà
ngân-hàng Đông-pháp, mua bán cho
người ngoài cứ giữ bạc trong là 50
lại cũng cho phép công-nho toàn hạt mua
cho kho dự trữ nữa. Các trái chủ muốn
bán vé của mình thì bất luận lúc nào,
đều được đến hàng bạc Đông-pháp mà
bán thì sẽ đặng nguyên giá chẳng sai.

Bởi vé quốc-trái này nhiều kẻ chuồng
cho nên có lẽ giá nó sẽ càng lên mãi mãi
tuần lễ, bởi đó, sẽ có ý thì rao cho
nhơn dân biết giá nó lên xuống là bao
nhiều, vậy vì tư lợi của trái chủ, nên
quan Tham-biện Chủ-tỉnh khuyến-
ai này phải giữ vé quốc-trái của mình
chớ bán đi, từ ra khi tương-mat làm,
vì giá nó dần lên dần xuống gì cũng
khuyến-cho họ qua bán kỳ xổ số mỗi
năm, vì các trái chủ sẽ trúng vậy mà
được trở nên giàu có hơn.

Ấy là ta muốn cáo báo cho các trái
chủ biết mà phòng kẻ vô tâm từ nước
đục thả câu, dùng lời dối giả gạt gẫm
mua cho rẻ. Vậy phải biết rằng: trái
chủ còn được thế về mình cho bằng bạc
Đông-pháp, mà vay bạc cứ thế

Quan Phó-Bô BRASEY ĐÁO NHẢM

Quan Phó-bô BRASEY trước hành sự
tại Soái-Phò, nay đặc lịch ngày 30 Mai
1922 của quan quyền Tổng-Thống Đông-
Pháp đến lãnh chức Phó-bô tại tỉnh
Cantho thế cho quan Phó-bô VILMONT
đi chỗ khác.

Bên-Quản kính chào quan Phó-Bô
Brasey và bừn quyền n.à, chúc cho
ngài ở Cantho hành-sự được lâu báo
rười An-đức cho nhân dân nhưn-gội.

AN-HÀ-BÀO

Thi diên-sanh

Kỳ thi diên-sanh tới đây nhằm ngày
17 Juillet 1922, 7 giờ sớm mai, thi tại
Direction des postes et des télégraphes
Saigon. Những vị ứng-thi phải từ 18
đến 23 tuổi. Đơn xin phải-nghiêm theo
vở khai-sanh, giấy tánh-bệnh, sao lục
án toa, 2 tấm hình nhỏ gửi đến Chef
du service des Postes et Télé-graphes de
la Cochinchine trước ngày 13 Juillet.

Những trò học bổng của nhà nước
(Boursiers) và mấy thầy trong các sở
nhà nước thời phải có giấy quan đê-
học hoặc quan chủ-sở cho. Bài thi chấm
từ 0 đến 20.

Bài viết-mô và bài luận, nhưn cho 5
Đô và hạch miêng " 4
Toán và địa-dư " 3

Có đủ 300 khuyến thời mới lấy đậu.
Lúc đậu rồi có quan thầy coi lại như
trong mình đủ sức làm việc thời mới
đặng. Lương đổng-niên 1.450\$ cho đến
1.540\$ là tột bậc. Những vị nào giúp
việc tại Saigon, Gadinh và Cholon thời
được lãnh thêm 15\$ hoặc 20\$ tùy theo
có vợ hoặc chưa vợ. Có nỗi đũa con
thời đợ: lãnh thêm mỗi tháng 15\$

10\$00 vay được 8\$00 lời nhẹ nhàn chỉ
có 6 lý mỗi năm, nghĩa là vé quốc-trái
50\$ thế mà vay bạc thì sẽ được 40\$00
mỗi năm trả cả vốn lời có 43\$00 mà
thời. Mà vì đầu đã thế về của mình cho
hàng rồi nhưng mình cũng còn đứng
làm chủ về lý luận, và nếu may số số
năm năm số lý trúng, thì số bạc trúng đó
cũng là của mình.

Mọi người phải đọc kỹ can-gvà chằm
chỉ to châu-tri này, và phải đọc đi đọc
lại cho rõ thầy ai này đang nghe, phải
truyền ngôn lại cho nhau, hầu cho chẳng
con sót một ai mà chưa hiểu.

Ky Tân: Quan Chủ-thoát.

Giá bán giấy quốc-trái ở hàng Đông-
pháp 49\$00 một phiếu, là ngày 3 Juin
1922.

Tôi mua bán phiếu quốc-trái này lên
xuống trong mỗi tuần là mà không thể
lì một giá (50\$00).

Sao lục y châu tri

Caibô-Phó-sơn: NGOC-DIỆP

An Phong

Bijouterie-soieries de Chine

et du Tonkin

CAOLANH

Kính trình cùng lúc châu Qui khách... kinh trình cùng lúc châu Qui khách...

Cao-lãnh: Nguyễn-xuân-Trước

TIỆM

Trương-vân-Hanh

Sadee

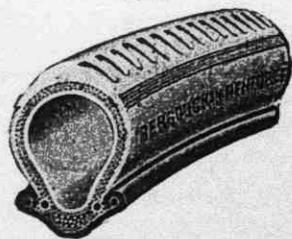
Có bán xe máy mới và đồ đồ phụ... kinh trình cùng lúc châu Qui khách...

Trương-vân-Hanh

Có bán

Vô xe thượng hạng

HIỆU Pneu Bergougnan

Vô xe kéo mới cái, giá là 8\$ 00... Vô xe máy mới cái giá là 2, 50...

At muốn mua xin đi M. Trần-dắc-Nghĩa, Quán-lý An-quân An-hà Cánh-thờ

Hỡi bạn thanh niên

Muốn lãnh danh sắc đẹp hãy xem... Chuyên có bà JEANNETTE & Vihlong...

Quyền Từ tụng thể lệ

Quyền từ tụng thể lệ là một quyền... Chuyên có bà JEANNETTE & Vihlong...

Xin đi thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa... Quán-lý An-quân An-hà Cánh-thờ

Dịp tốt

Có bán 1 cái xe Bèbe Peugeot... máy, có đèn điều khiển và Dynamo...

Hỏi M. Lê-vân-Sinh... Trước g tòa (Cánh-thờ)

TRẠI THỢ MỘC, CHẠM VÀ CANH HIỆU

Nguyễn-long-Thao

TẠI CHỢ LAITHUË (ĐƯỜNG COLONIALE)

Sáng tạo gần 10 năm rồi, từng thợ... nhiều kiểu khéo léo.

Có đồng sáng và bán đồ các thứ... ăn: dài, vắn, tròn vuôu khéo lạ.

Kính mời quý ông qui bà muốn mua... hay là đặt món chỉ thì tôi sáng lòng làm...

Nguyễn-long-Thao... Chủ nhân kính cáo

Nhà ngủ và nhà hàng

bán cơm tây

HIỆU TÂN-PHAT-LỢI

ở đường B4 Maspéro gần cầu tàu lục... (HỒC-TRANG)

Kính thỉnh quý khách nếu có việc... về trang trí là đương xin đứng bước...

Còn như khách có muốn cần dùng... Anam xin cho tôi hay trước một giờ...

Xin Quý-khách chiếu cố đến, tôi lấy... làm thâm cảm.

Chủ nhân: Tư Cảnh kính mời.

Khương thời dit

Trần văn Gòong

178 180 Rue Angluong 178 180.

Tiệm tôi có làm đồ nữ trang (Bijou-... terie) đồ bán, và có bán những đồ phụ...

Kiểu vàng, neo, chuỗi, bông, cá rá, đồ... làm đồ thứ. Dầu ech sáng sên (essence-...)

Xe máy hiệu (hở rỏ) (PEUGEOT AL-... CYON và HERCULE), có bán đồ đầu...

Nay kính... Chủ nhân: TRAN VAN GONG

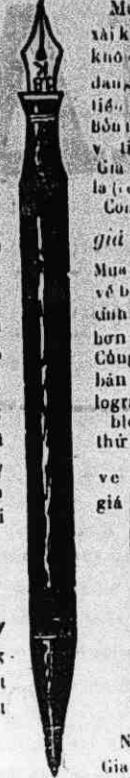
Cáo bạch

Có bán công... viết "PORTE... PLEURE à résine..."

14k không... sét không màu... Cókhaú (Agrar)...

Xin kính... lưỡnggrangcây... viết này giống...

đồng của... khách

Mua vé, nếu... vai không đặng... không g xura...

giá 4\$50... Mua vé, nếu... vé bán lại càng...

ve... một... giá 0\$50

Nhà in Hậu... Giang CANTHO

Chân Hưng Thái

BOULANGERIE - PÂTISSERIE

Rue du Tribunal... CANTHO VILLE

Kính trình cùng quý khách đồng... Bón tiệm có bán bánh mì ngon, đồ gia...

Nay kính... Chân-Hưng-Thái kính mời

Ngò cùng Đông Bang

Tướng "Kim thạch kỹ duyên" là một... áng văn Quốc-âm nên do... nên lưu...

Giá tiền ấy so với văn-chương... Thủ-Khoa nghĩa đây, thì tương cón...

Giá tiền ấy so với văn-chương... Thủ-Khoa nghĩa đây, thì tương cón...

Có trữ bán tại nhà in Hậu-giang... Cánh-thờ. Ai mua nhiều, từ 10 cuốn sắp lên...

XIN LUU-Y

Kỹ lâu ARMAND-BÉHIC chuyển rời... đây, tại ENTREPÔT DE VINHLONG...

Cá thấy giá bán y với các hàng... Saigon, mà lại có khu rõ hơn nữa...

Các nước: Nguyễn-thanh-Điền... Kính khải

Xin ghé mắt!!!

Một quyển sách rất hữu ích... Mây ông hương chức đang...

Giá mỗi quyển 3,500 phụ thêm... tiền gởi 0\$24

Sách này có 156 trang, đủ các... thứ kiểu: Yết thị, tờ vi bằng, lời...

Một mình nhà in Hậu-giang... có trữ mà thôi.

ai mua nhiều về bán lại từ... 10 cuốn sắp lên sẽ cho huê hồng...

Tiệm khắc con dấu

Kính trình cùng quý khách đồng... Bón tiệm có bán bánh mì ngon, đồ gia...

Nay kính... Chân-Hưng-Thái kính mời

Thạnh-Phát Cánh-thờ

Tiệm Thạnh-phát mới dời về đường... Kinh-lập (Cánh-thờ) có bán đồ các thứ...

Giá tiền ấy so với văn-chương... Thủ-Khoa nghĩa đây, thì tương cón...

Giá tiền ấy so với văn-chương... Thủ-Khoa nghĩa đây, thì tương cón...

ai mua nhiều về bán lại từ... 10 cuốn sắp lên sẽ cho huê hồng...

Hai thư thuốc hay

Thuốc "Thiên Thành Cầm-Khối-Hoàn" là... một thứ thuốc, vì khi on bóa chầu...

Thuốc "Tứ Kỳ Sinh" cứu bệnh... Thuốc dùng toàn sữa cốp mà lấy...

Xin kính... Chân-Hưng-Thái kính mời

Các nhà buôn nên mua

Tại nhà in Hậu-giang có bán... biếu các cách thức gửi thư và gửi...

Tiệm thợ bạc

CỬA M. CAO-VAN-HY... 108 Boulevard Bonnard - Saigon

Tiệm này có bán đồ các thứ... trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp...

Tại nhà in Hậu-giang

Nhà in Hậu-giang từ buổi tạo... đến nay trôi năm năm, nhờ chú...

Kim-tây tab tờ... 1\$20... Kim-thạch kỹ duyên... 0.80...

Quyền từ tụng thể lệ... 3, 00... Tướng kim Thạch kỹ duyên... 0. 80...

Nay kính... Chân-Hưng-Thái kính mời

NGUYỄN-VAN-XUONG... Giá mua 0\$ 40.

CANTHO - IMPRIMERIE DE LOUEST

Le Gérant: TRAN-DÁC-NGHĨA... Bands, 22 Juin 1922... Boage: Mille exemplaires